

Vlaams
Parlement

ingediend op **1531** (2017-2018) – Nr. 1
20 maart 2018 (2017-2018)

Conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Andries Gryffroy, Jelle Engelbosch, Bart Nevens,
Wilfried Vandaele, Axel Ronse en Cathy Coudyser

betreffende het stimuleren van de energie-efficiëntie
van gebouwen door een hernieuwde EPB-werking

TOELICHTING

1. Inleiding

Het doel van de EPB-wetgeving (energieprestatie en binnenklimaat) is om de woningen in Vlaanderen bijna-energie neutraal te maken. De huidige EPB-instrumenten schieten echter soms hun doel voorbij of bereiken niet het doel waarvoor ze in het leven zijn geroepen. Deze conceptnota heeft de ambitie om enkele verbeterpunten aan te wijzen zodat de focus van de EPB-wetgeving ligt waar ze werkelijk moet liggen: in het creëren van een pad naar een bijna-energie neutraal Vlaanderen in 2050.

Bouwen is duur. De energieprestaties hebben de bouwkosten op korte termijn verhoogd, maar zouden de onderhoudskosten op lange termijn omlaag moeten halen. Als blijkt dat een deel van de extra kosten wordt veroorzaakt door regelgeving die veeleer de overheadkosten in plaats van energie-efficiëntie doen stijgen, is het tijd voor verandering. Gezinnen die vandaag bouwen of verbouwen, krijgen immers niet noodzakelijk een kwalitatief energieprestatiecertificaat (EPC) of EPB. Dat heeft onder andere te maken met de beperkingen van de huidige software, maar evengoed met een weinig flexibele regelgeving, die bij onbekende informatie geen alternatieve methodes toestaat om tot een realistischer EPC of EPB te komen. De software is ook niet afgestemd op gebruiksgemak voor de deskundigen, waardoor informatie verschillende keren opnieuw moet worden ingegeven. Daardoor kan een energiedeskundige zich niet focussen op de taak die hij werkelijk heeft: het adviseren van gezinnen.

De energiedeskundigen draaien ondertussen al meer dan tien jaar mee in ons woon- en energiebeleid: de EPB-wetgeving trad immers in werking op 1 januari 2006. De eerste EPB-gecertificeerde woningen zijn bijgevolg ook meer dan tien jaar oud. Tal van EPB'ers runnen een eenmansbedrijf en combineren uiteenlopende competenties. Ze zijn dikwijls tegelijkertijd ondernemer en technisch expert. De overheid kijkt vandaag via het Vlaams Energieagentschap (VEA) streng toe, maar kan door het ontbreken van eigen veldervaring niet altijd adequaat opereren. Om het niveau van de kwaliteitsbewaking en adviesverlening op te tillen, is het belangrijk dat Vlaanderen samen met de energiedeskundigen durft in te zetten op zelfregulering.

Deze conceptnota wijst eerst op de tekortkomingen in de huidige EPB-regelgeving en gaat vervolgens in op mogelijk oplossingen om innovatie en de adaptatie van nieuwe technologieën in de EPB- en EPC-regelgeving te versnellen, en de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen.

2. Ruimte voor verbetering**2.1. Lange doorlooptijden om nieuwe technologieën te erkennen**

Op het ogenblik dat nieuwe technologieën beschikbaar worden voor nieuwbouw duurt het gemakkelijk nog enkele jaren voor die wijzigingen worden opgenomen in de EPB-software. Voor een industrie waarin technologieën snel ontwikkelen is dat nefast voor het stimuleren van de meest performante technologieën. Een van de grootste frustraties voor de industrie en de deskundigen is dan ook de doorlooptijd om nieuwe technologieën op te nemen in de software.

Het EPB-consortium levert daarvoor de wetenschappelijke en technische ondersteuning. Het helpt zo de doorontwikkeling van het EPB-platform en de EPB-berekeningsmethodes. Het EPB-consortium werkt voor rekening van de drie gewesten en omvat de volgende partners: het Wetenschappelijk en Technisch

Centrum voor het Bouwbedrijf (WTCB), het Centre Scientifique et Technique de la Construction (CSTC), de KU Leuven, de UGent, de Université catholique de Louvain (UCL), Umons, de Université de Liège (ULg), 3E, Arcadis, Ingenium, het Institut de Conseil et d'Études en Développement Durable (ICEDD), Thomas More, CDC (Climatic Design Consult), HVW (Hans Van Wolferen) en PIXII (kennisplatform energieneutraal bouwen, vroeger PHP, passiefhuisplatform).

Vandaag gaat het EPB-consortium te academisch te werk. Het zet grote onderzoeken op over hoe de energieprestatieregelgeving moet worden aangepast, maar is heel stug als het gaat om incrementele verbeteringen die onmiddellijk effect kunnen hebben. Een voorbeeld zijn de combilussystemen, waarbij de temperatuurregimes die het VEA hanteert voor verwarming en voor de productie van sanitair warm water in de praktijk niet realiseerbaar zijn. De praktische reflex van het EPB-consortium om energiezuinige ventilatietoestellen, beter raam- en glaswerk of andere innovaties te erkennen, is te beperkt. De gemiddelde doorlooptijd voor een gelijkwaardigheidsprocedure is twee à drie jaar. Na twee jaar krijgt een aanvrager een rekenblad, maar de technologie is dan nog niet verwerkt in de software, want dat duurt nog langer.

Daardoor worden nieuwe of innovatieve, meer performante technologieën niet beloond met een beter EPC-nieuwbouw. Dat betekent dat de betere prestaties van het product niet worden erkend door de software, waardoor die innovatieve producten zich niet kunnen onderscheiden. De gelijkwaardigheidsprocedure die vandaag bestaat, werkt niet omdat die te veel inspanningen vraagt van de fabrikanten. Fabrikanten betalen al snel zo'n 25.000 euro per attest en ongeveer 7500 euro per jaar zogenaamde onderhoudskosten. Komt daar nog bij dat een gelijkwaardigheidsprocedure voor de energiedeskundige complex is. De EPB-verslaggever moet immers een 'voorberekening' maken op een Excelrekenblad en vervolgens de daar verkregen waarde ingeven in de EPB-software. Die zogenaamde rekenbladen zijn moeilijk te vinden op de website van VEA en de ondersteuning om ze correct in te vullen schiet ook veelal te kort.

2.2. Onzekerheden in EPB-regelgeving ondermijnen de kwaliteitsgarantie van EPC en E-peil

De EPB-wetgeving bevat vandaag nog vele grijze zones die ruimte laten voor interpretatie. Die worden momenteel door de beperkte focus op de toepasbaarheid van de regelgeving niet opgelost, wat onzekerheden en verwarring creëert. Daardoor wordt het moeilijk om de energieprestatie van een woning correct op te maken of vergroot het de mogelijke foutenmarge ten opzichte van de werkelijke energieprestaties. Als die grijze zones niet worden weggewerkt, ondermijnt dat de geloofwaardigheid van de energieprestaties.

Europese standaarden die niet in Vlaanderen worden erkend

Ondertussen zijn er Europese standaarden die een erkenning in het Vlaamse energieprestatie- en subsidiekader kunnen vereenvoudigen. Het EPB-consortium vraagt echter veelal een eigen procedure, waardoor bedrijven opnieuw een Vlaamse test moeten ondergaan om erkend te worden. Tal van bedrijven hebben daarenboven al laboratoriumtesten voor hun producten gedaan die niet erkend worden door het EPB-consortium. Het vergt dus dubbel werk. Dat is voor kleinere, dikwijls lokale fabrikanten nefast, maar ook internationale fabrikanten die al in andere EU-lidstaten actief zijn, vinden dat lachwekkend. Het jaagt de kosten voor de fabrikanten, en dus uiteindelijk ook voor de bouwers, omhoog. Bij bepaalde producten is een standaard testrapport noodzakelijk, voor andere niet. Deze conceptnota roept dan ook op om de erkenningsprocedures voor nieuwe technologieën sterk te vereenvoudigen zodat lokale en kleine fabrikanten zich daarmee positief kunnen onderscheiden van bestaande technologieën.

Gezinnen kunnen in Vlaanderen bijvoorbeeld voor het plaatsen van een warmtepomp subsidies krijgen. Om recht te hebben op die subsidies moet de fabrikant echter een bepaald specifiek certificaat kunnen afleveren. Tal van fabrikanten willen dat certificaat niet aanvragen wegens het beperkte marktpotentieel, hoewel hun producten wel voldoen aan Europese standaarden. De vraag is dan ook waarom die Europese standaarden niet voldoende zijn. Gezinnen plaatsen vandaag dan maar warmtepompen zonder de nodige certificering, waardoor ze van hun distributienetbeheerder geen premie krijgen.

2.3. Rolverdeling VEA en sector

Het VEA heeft de opdracht om de energieprestatieregelgeving uit te voeren, te monitoren, te evalueren, uit te werken en te optimaliseren. Het staat bovendien ook garant voor de kwaliteitsborging van de energiedeskundigen, en voor de handhaving van de EPC- en EPB-regelgeving.

Het VEA helpt bij het uitbouwen van de EPB- en EPC-software en van de energieprestatiedatabank. Het zorgt ook voor overleg en thematische informatieverstrekking ter ondersteuning van de EPB-verslaggevers, de ontwerpers, de bouwsector en de bouwheren met betrekking tot de energieprestatieregelgeving.

De sector zelf draagt momenteel weinig officiële verantwoordelijkheid in de monitoring en werking van de EPB-regelgeving, terwijl die via sectororganisatie wel de kwaliteit probeert te stimuleren door het organiseren van bijvoorbeeld opleidingen (die het VEA dan weer moet erkennen).

Het VEA beheert een breed scala aan taken, waardoor het soms te weinig kan focussen, en ook niet in alle domeinen voldoende expertise bezit of aan al zijn taken voldoende tijd kan besteden. In de sector is er veel kennis voorhanden die momenteel niet wordt benut. Het zou logisch zijn om het takenpakket van het VEA te herbekijken zodat ook de kennis die in de sector aanwezig is, meer aangesproken kan worden en het takenpakket van het VEA verlicht kan worden zodat het zich op zijn kerntaak kan richten.

2.4. Handhaving

Om de kwaliteit van onze EPB-regelgeving te stimuleren is naast een duidelijke transparante regelgeving een correcte handhaving cruciaal. Het aantal controles ter plaatse is laag, wat de kwaliteit niet ten goede komt, maar als energiedeskundigen worden gecontroleerd, is de kans vrij groot dat ze zich moeten verantwoorden voor elk detail van de berekening en elk stavingstuk moeten voorleggen, met een redelijke kans op een boete. Een energiedeskundige moet al echt sterk in de schoenen staan om als EPB-deskundige te starten. In plaats van een partner te zijn van de energiedeskundigen, gaat het VEA vandaag te snel over tot bestraffing. Controles moeten vooral tot doel hebben de realisatie van energie-efficiënte woningen te stimuleren en onmiddellijk afstraffen is daarbij niet noodzakelijk de beste weg. In andere gewesten wordt veel pragmatischer te werk gegaan en kunnen EPC's en EPB's bij kleine fouten of onzorgvuldigheden weer worden opengesteld. Vandaag kunnen er alleen bij een voorlopige indiening nog wijzigingen aan EPC's of EPB's worden aangebracht. Er is dus een andere manier van EPB-handhaving nodig, die ruimte biedt om te leren uit fouten, maar ook om voldoende te controleren zodat bij fouten tijdig kan worden bijgestuurd.

3. Naar een betere afstemming van doelstellingen en instrumenten

Hoewel de doelstellingen van het EPB duidelijk en nodig zijn, zijn sommige instrumenten van de EPB-wetgeving niet in overeenstemming met de doelstellingen en werken ze zelfs betere prestaties tegen. Daarom stelt deze conceptnota voor om

enkele instrumenten in de EPB-wetgeving aan te passen zodat ze ook werkelijk dienen voor het stimuleren van energie-efficiëntie.

3.1. Oplossing 1: raad voor de normalisatie van nieuwe EPB- en EPC-technologieën

3.1.1. *Sneller komen tot gedragen normalisaties*

Om de kwaliteitsborging van energiedeskundigen te verzekeren en de meest performante producten aan te raden is het belangrijk dat de EPB-regelgeving mee evolueert met nieuwe producten en helpt om een zo nauwkeurig mogelijk resultaat weer te geven. Het eerste voorstel dat deze conceptnota naar voren schuift, is de oprichting van een raad voor normalisatie om nieuwe technologieën zo snel mogelijk in de gewone EPB's en EPC's op te nemen. Vandaag geven veel energiedeskundigen gewoon de standaardwaarden van bijvoorbeeld schrijnwerk in, terwijl er grote verschillen zijn in de energieprestaties van raamwerk. Bedrijven kunnen daardoor hun economische voordeel niet uitspelen bij de klanten. Vandaag kunnen eigenaars op individuele basis hun woning laten 'normaliseren'. Het zou echter beter zijn om nieuwe technologieën zo snel mogelijk op te laden in de software zodat nieuwe en betere technologieën meer gestimuleerd kunnen worden. EN-normen (EN-norm: Europese norm) kunnen daarbij als basis dienen, maar ook meer pragmatische pistes zoals gestandaardiseerde laboratoriumproeven kunnen leiden tot een versnelde gestandaardiseerde opname in de EPB-software.

Via een raad van normalisatie zouden alle stakeholders samen kunnen beslissen om nieuwe technologieën en producten te erkennen. Die beslissing zou dan automatisch tot een aanpassing van de software moeten leiden. De EPB-software wordt voldoende flexibel geacht voor het ingeven van de gebouwschil, maar is veel te star en ingewikkeld opgemaakt voor het ingeven van technieken. Daarvoor is dan ook nieuwe software dringend nodig.

De stakeholders waar de indieners van deze conceptnota aan denken, zijn onder andere de energiedeskundigen, de fabrikanten die (eventueel via hun bedrijfsfederaties) technologieën aanleveren die van toepassing zijn in de EPB- en EPC-software, maar ook het VEA en de leden van het EPB-consortium die expertise hebben in dit veld. Dat moet leiden tot weloverwogen, maar snellere beslissingen. De tijd die nodig is om nieuwe normalisaties op te nemen, zou beperkt moeten kunnen worden tot enkele maanden in plaats van de vier jaar die nu soms nodig zijn om nieuwe toepassingen te erkennen.

3.1.2. *Standaardtestomgeving*

Om erkenningen via de raad voor normalisatie sneller te laten verlopen, zou een kader om nieuwe technologieën te erkennen via een standaard testomgeving kunnen helpen om de resultaten van eigen laboratoriumtests van fabrikanten te erkennen. Producten die aan de ecodesignrichtlijnen voldoen, hebben bijvoorbeeld ook al standaard laboratoriumtesten ondergaan: dat moet voor die toepassingen voldoende zijn om in de EPB-regelgeving te worden opgenomen.

3.1.3. *Naar een juridische snelweg voor nieuwe normalisaties*

Als aanpassingen eenmaal zijn goedgekeurd in de raad voor normalisatie moeten ze echter nog steeds worden opgenomen in de bijlagen van het Energiebesluit. De snelheid waarmee de juridische weg doorlopen kan worden om normalisaties te erkennen is daarom vandaag ook van belang. De indieners van deze conceptnota stellen dan ook voor om te werken met een ministerieel besluit, om zo tot snellere opname in regelgeving te komen. Een ministerieel besluit noodzaakt immers een minder zware juridische weg dan een besluit van de Vlaamse Regering.

3.1.4. Nieuwe rol voor het EPB-consortium

Het EPB-consortium levert vandaag heel diepgaande studies af en focust te weinig op het stimuleren van nieuwe technologieën. Het consortium is nog steeds een goede structuur voor langetermijnonderzoek, maar kan het best ontheven worden van haar taak om nieuwe technologieën te helpen normaliseren op korte termijn. Het zou dan ook logisch zijn om de taakstelling van het consortium te evalueren zodat bijvoorbeeld dubbel werk met de raad voor normalisatie vermeden wordt.

3.2. Oplossing 2: meer dynamische software in de cloud

3.2.1. Behoeftte aan software in de cloud

Niet alleen de manier waarop gegevens worden ingevoerd, speelt een rol. Het is ook belangrijk dat de software gebruiksvriendelijk en performant is. Vandaag werken EPB'ers en EPC'ers met offline-informatie die eenmaal per jaar een echte update krijgt. Het werken met een onlineplatform zou ervoor kunnen zorgen dat aanpassingen veel sneller doorgevoerd kunnen worden. Iedereen krijgt zo onmiddellijk toegang tot nieuwe toepassingen. Het is echter wel belangrijk dat de software heel stabiel is en dat de informatie niet 'wegvalt' als er online wordt gewerkt.

3.2.2. Een efficiëntere software

Vandaag vervult de energiedeskundige voor vele gezinnen veeleer een controlerende rol, om het EPB-cijfer te behalen. Een energiedeskundige besteedt nog te veel tijd aan het invoeren van gegevens. Sommige gegevens moeten vandaag meer dan eens in dezelfde software ingegeven worden. Alle tijd die een energiedeskundige aan de input van gegevens besteedt, is tijd die hij niet meer kan besteden aan het degelijk adviseren van gezinnen. Deze conceptnota roept dan ook op om meer te investeren in een efficiëntere software die het mogelijk maakt om een groot deel van de informatie automatisch in te laden en te verwerken.

3.2.3. Gamificatie van energieprestaties

Niet alleen de normalisering van productspecificaties, maar ook het gebruiksgemak en de transparantie voor de burgers moet omhoog. Vandaag weten de aanvragers van een EPB of EPC niet wat er zich allemaal in het EPC of EPB afspeelt, laat staan hoeveel bepaalde maatregelen zouden kunnen opleveren op het vlak van energie-efficiëntie en E-peil.

Gezinnen weten amper wat er achter de EPB-software verscholen zit. Het zou goed zijn als de software ook een frontofficeapplicatie krijgt die toelaat om te communiceren met de klanten. Op die manier zouden burgers hun EPB digitaal kunnen raadplegen en eventueel kijken hoever hun EPB gevorderd is (bijvoorbeeld in vergelijking met anderen). Blockchain zou daarbij ook een rol kunnen spelen om het EPB-proces te valideren.

Door het EPB-frontoffice te integreren in de woningpas wordt bovendien één loket gecreëerd waar burgers terechtkunnen voor alles wat met hun woning te maken heeft. Als burgers de kans krijgen om hun EPB in opmaak online te raadplegen, kunnen bepaalde keuzes beter worden afgewogen en toegelicht. Zo kunnen ze beter geïnformeerd worden over de boetes die zouden gelden als ze met bepaalde zaken niet in orde zijn. Burgers weten bijvoorbeeld niet wat de impact zou zijn als ze hun warmtepomp door een condensatieketel vervangen of als er onvoldoende verluchting is. Als gevolg daarvan krijgen ze soms pas vijf jaar na datum een boete. Bovendien kunnen ze ook op de hoogte worden gebracht over de verwachte terugverdientijd van investeringen zoals een zonneboiler. Dat zijn allemaal toepassingen die in de frontoffice van de EPB- en EPC-software opgenomen kunnen wor-

den om de samenwerking tussen de energiedeskundigen, architecten en burgers te verbeteren.

3.3. Oplossing 3: beroepsinstituut om zelfcontrole te bevorderen

De sector van energiedeskundigen is afgelopen jaren sterk geprofessionaliseerd. Door enkele opdrachten van het VEA over te hevelen naar de sector kan de praktijkkennis die al aanwezig is bij de energiedeskundigen worden ingezet om de kwaliteit van EPB's en EPC's te verhogen. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door een beroepsinstituut voor energiedeskundigen in het leven te roepen. Het beroepsinstituut zou dan zelf verantwoordelijk worden voor de kwaliteitscontrole en erkenning van energiedeskundigen. Bovendien maakt zo'n instituut het mogelijk om vanuit de sector extra instrumenten uit te werken die de kwaliteit van het beroep ten goede komen.

Een beroepsinstituut is een publiekrechtelijke beroepscorporatie met een onafhankelijke en autonome werking en een representatief karakter. Het is representatief omdat de leden van de verschillende organen in het instituut worden verkozen onder en door de energiedeskundigen zelf: het is dus een beroepsinstituut voor en door energiedeskundigen.

De overheid kan het instituut controleren via onder meer een afgevaardigde van het VEA. Die afgevaardigde kan de vergaderingen bijwonen en beroep aantekenen bij de minister van Energie als een beslissing van het beroepsinstituut de solvabiliteit van het instituut in gevaar brengt of als het instituut zijn opdracht niet naar behoren uitvoert. Hieronder volgt een toelichting bij de taken die dat beroepsinstituut kan opnemen.

3.3.1. Toezicht op de vorming en erkenning van energiedeskundigen

Alle energiedeskundigen moeten sinds vorig jaar een permanente vorming volgen om de erkenning te behouden. Het zou een logische rol voor een beroepsinstituut zijn om toezicht op die erkenning te houden. Bovendien kan het zelf zorgen voor de kwaliteitsgarantie van de opleidingen. De energiedeskundigen kunnen immers beter zelf de inschatting maken welke opleidingen een energiedeskundige nodig heeft.

De huidige criteria voor de permanente vormingen zijn zeer eng gericht op het energetische gedeelte van het EPB. De sector is vragende partij om de permanente vormingen breder te benaderen en niet uitsluitend te focussen op het energetische aspect. Er bestaan immers tal van juridische vragen rond het EPB-EPC, bijvoorbeeld over het opmaken van contracten. In de opleiding kan daarover meer duidelijkheid worden geboden. Daarnaast bestaan er technieken om informatie efficiënter en gebruiksvriendelijker in te geven in de software en die de productiviteit van energiedeskundigen dus ten goede komen. Die opleidingen worden vandaag niet erkend.

3.3.2. Gedragscode

Door een gedragscode kan het beroepsinstituut zorgen voor meer transparantie voor de burger. Zo wordt de rol van een energiedeskundige beter gedefinieerd. Op die manier wordt hun deskundigheid gegarandeerd en weten burgers waarop ze kunnen rekenen als ze een beroep doen op een energiedeskundige.

3.3.3. Open communicatie met stakeholders

Voortbouwend op de gedragscode is het belangrijk dat het beroepsinstituut een rol vervult in de sensibilisering van en communicatie met de bouwsector en andere

stakeholders over de EPB- en EPC-regelgeving. Energiedeskundigen beschikken over de nodige expertise om thematische informatie te verstrekken aan de ontwerpers, de bouwsector en de bouwheren, en andere stakeholders met betrekking tot de energieprestatieregelgeving. Het beroepsinstituut werkt samen met het VEA om daarvoor thema's te selecteren.

3.3.4. Kwaliteitshandboek

Een beroepsinstituut kan een basishandboek of kwaliteitshandboek opmaken waarin wordt uitgeschreven hoe een energiedeskundige in welke situatie moet handelen. Dat is zeker handig als er in bepaalde situaties aanvullende informatie noodzakelijk is. Die handboeken helpen om de toepassing van nieuwe wetgeving te vergemakkelijken of nieuwe interpretaties met de energiedeskundigen te delen.

3.3.5. Meer controles ter plaatse door andere energiedeskundigen

Energiedeskundigen doorlopen een leerproces, met vallen en opstaan. Daarom pleiten de indieners van deze conceptnota ervoor om niet steeds onmiddellijk te bestraffen, maar energiedeskundigen de mogelijkheid te geven om een situatie aan te passen en fouten recht te trekken. Een beroepsinstituut kan de kwaliteit van dichterbij opvolgen en bijvoorbeeld ook werken met peter- en meterschap om nieuwe deskundigen te begeleiden. Daarnaast kan een beroepsinstituut ook gemakkelijker de afweging maken hoe zwaar iemand in fout is gegaan.

Meer ruimte om een EPB en EPC aan te passen zou een grotere goodwill bij de energiedeskundigen creëren, waardoor ze niet langer bang zijn om grotere projecten aan te nemen. Bij grotere projecten worden fouten immers proportioneel beboet. Een kwaliteitstraject dat gericht is op leren in plaats van op bestraffen, zorgt er tegelijkertijd voor dat gezinnen en bedrijven alsnog kunnen overgaan tot het herstellen van eventuele tekortkomingen. Bij flagrante schendingen is er bovendien meer legitimiteit om te interveniëren.

3.3.6. Toepassen van de wetgeving verduidelijken

De huidige EPB-regelgeving en -software bevatten nog te veel grijze zones. Daardoor verloopt de toepassing van de EPB-regelgeving doorgaans niet van een leien dakje. Door het ontbreken van expertise op het terrein kan het VEA de grijze zones moeilijker uitklaren of een pragmatische oplossing uitwerken. Vragen voor verheldering blijven soms lang liggen: ze kunnen tot een jaar blijven aanslepen.

Als energiedeskundigen vandaag een grijze zone ontdekken, krijgen ze onvoldoende gehoor om de situatie te verduidelijken. Deze conceptnota stelt voor om de energiedeskundigen zelf de verantwoordelijkheid te geven om een gedragen oplossing uit te werken via het beroepsinstituut. Daardoor werkt het beroepsinstituut ondersteunend ten opzichte van het VEA. Het VEA moet dan alleen het voorstel binnen een bepaalde termijn valideren. Om geen tijd te verliezen kan het best een maximale adviestermijn van dertig dagen worden ingevoerd. Het VEA behoudt daarbij zijn rol als adviesinstantie. Alleen als er geen advies binnen de termijn van dertig dagen mogelijk is, zal het beroepsinstituut zelfstandig kunnen beslissen. De vertegenwoordiger van het VEA kijkt toe op het respecteren van het Energiedecreet of -besluit en heeft een blokkeringsbevoegdheid. Het beroepsinstituut krijgt zo de kans om de toepassing van de EPB-regelgeving vlotter te laten verlopen en grijze zones sneller weg te werken.

3.4. Oplossing 4: klaar voor Europese normen – weg met verschillen tussen nieuwbouw, verbouwingen en koopwoningen

3.4.1. Gebruik van Europese standaarden

De Europese norm EN-52000, die nog in opmaak is, wordt zoals is gevraagd in de EPBD-richtlijn (EPBD: Energy Performance of Buildings Directive), uitgedrukt in kWh/m²/jaar. Ze vertrekt van de reële energiebehoeften van een gebouw, waarop dan pas het primaire energieverbruik aan de hand van de technische installaties wordt berekend. Ten slotte, als laatste stap, wordt berekend hoeveel hernieuwbare energie daarvoor toegepast zou moeten worden. Om energiebesparend te gaan werken moet immers worden uitgegaan van reëel verbruikt vermogen en niet van theoretisch gerealiseerd nettovermogen. Die ontwerpnorm moet worden meegenomen in de Vlaamse energieprestatie-indicator. Doordat de berekeningsmethode de testresultaten van Europese normen als Ecodesign bevestigt, zijn de administratieve kosten ook veel lager voor de industrie. Zo evolueert de EPB van de theoretische oefening die het vandaag is, naar een realistische oefening waarbij ook de burger er meer resultaten van ziet.

3.4.2. Nieuwbouw en verbouwen op een gelijke manier weergeven

Gezinnen en bedrijven die een nieuwbouw realiseren of een pand verbouwen, moeten een bepaald E-peil halen, terwijl gezinnen die een woning kopen, dan weer met een EPC zitten. Het zou veel logischer zijn om te werken met één standaard die steeds de kWh/m²/jaar weergeeft en daar steeds over te communiceren. Veel burgers kennen immers het verschil niet tussen een E-peil en een EPC. Het zou goed zijn mocht Vlaanderen met één energiestandaard kunnen werken. Daarvoor moet echter het EPB herwerkt worden zodat het ingepast kan worden in de EPC-berekeningsmethodiek die al de kWh/m²/jaar bepaalt of berekent en weergeeft.

4. **Samengevat: voorstel in deze conceptnota**

- 1° Beroepseer en deskundigheid gaan uit van eigen organisatie. Daarom vragen de indieners van deze conceptnota de oprichting van een onafhankelijk beroepsinstituut voor en door energiedeskundigen. De leden van de raad van bestuur worden verkozen en bemand door een afvaardiging van de energiedeskundigen;
- 2° het beroepsinstituut heeft tot doel uit te groeien tot een echt kwaliteitslabel. Het vervult onder meer de volgende taken: het certificatieproces van de energiedeskundigen permanent verzorgen, nakijken of de energiedeskundigen de procedures en wetgeving volgen, zorgen voor een werking die transparant is voor de cliënten en de overheid, bijvoorbeeld door een gedragscode op te maken en te laten onderschrijven, de kwaliteit van de certificaten verbeteren via de opmaak van een basishandboek of kwaliteitshandboek, een kwaliteitscheck en de daaropvolgende ondersteuning door gelijken verzorgen, maar ook aan zelfcontrole doen, en tuchtstraffen en boetes uitspreken over eigen experts;
- 3° het instituut houdt een lijst bij van erkende energiedeskundigen, levert de vormingsattesten af, waakt over de permanente vorming, en kan die permanente vorming zelf vormgeven en beoordelen door:
 - a) het verzorgen van het kader initiële vorming;
 - b) de kwaliteitsborging van de opleiding en de handhaving van de permanente vorming als voorwaarde om de erkenning als expert te behouden;
- 4° de sensibilisering van en communicatie met de bouwsector over de EPB- en EPC regelgeving kan het best vertrekken vanuit de stakeholders. Er wordt daarom voorgesteld om het overleg en de thematische informatieverstrekking ter ondersteuning van EPB-verslaggevers, ontwerpers, de bouwsector en de bouwheeren met betrekking tot de energieprestatieregelgeving door het beroepsinstituut mee te laten vormgeven, samen met het VEA;

- 5° via een raad van normalisatie kunnen stakeholders een belangrijkere rol spelen bij het sneller accrediteren van nieuwe technologieën die moeten opgenomen worden in de EPC- en EPB-software:
- a) aangezien de energiedeskundigen de EPB-EPC software gebruiken, is het logisch dat zij medezeggenschap hebben in het uitbouwen en/of aansturen van de certificatiesoftware en de energieprestatiedatabank voor de certificatiesystemen;
 - b) ook de industrie die de technologie aanlevert en weet hoe de toepassingen werken, kan helpen bij het importeren van nieuwe toepassingen in de EPB- en EPC-software;
 - c) hoe nauwer de energiedeskundigen betrokken zijn bij de software-implementatie en -aanpassingen, hoe beter fouten in het systeem kunnen worden gedetecteerd en aangepakt;
 - d) het beroepsinstituut van energiedeskundigen moet de mogelijkheid hebben om zelf instructies te geven over aanpassingen van de software zodat grijze zones verholpen kunnen worden;
- 6° het beroepsinstituut kan op basis van feiten die de adequate uitoefening van het beroep verhinderen, suggesties doen om de regelgeving bij te sturen;
- 7° het VEA heeft een controlerende functie ten aanzien van het beroepsinstituut van de energiedeskundigen. Het VEA wordt exclusief verantwoordelijk voor de onderstaande zaken:
- a) het VEA kan zich focussen op zijn kerntaken, namelijk beleidsondersteuning en uitvoering;
 - b) het VEA behoudt de energieprestatiedatabank;
 - c) het opvolgen en uitwerken van de rekenmethodiek blijft bij het VEA;
- 8° er moet een EPB- en EPC-software worden uitgewerkt die, gestuurd vanuit de cloud, een veel hogere frequentie van aanpassingen toelaat, zodat fouten sneller rechtgezet kunnen worden, procesverbeteringen sneller doorgevoerd kunnen worden en de transparantie voor de burger vergroot kan worden.

Andries GRYFFROY
Jelle ENGELBOSCH
Bart NEVENS
Wilfried VANDAELE
Axel RONSE
Cathy COUDYSER